

جهت‌گیری اخلاقی، جامعه‌پذیری حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و گزارشگری مالی متقلبانه

سمانه رفاهی بخش*، بهمن بنی مهد،

1398-9-25

با توجه به افزایش شمار تقلب در سیستم گزارشگری مالی که طی دهه‌های اخیر با تأثیرات عظیمی نیز همراه بوده، سیستم حسابداری را برای جلب اعتماد عموم دچار بحران کرده‌است. از آنجاییکه ویژگی‌های اخلاقی تأثیر بسزایی در بروز رفتارهای حرفه‌ای دارند؛ هدف این پژوهش بررسی چگونگی تأثیر جهت‌گیری اخلاقی، جامعه‌پذیری حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اجتماعی در بروز گزارشگری مالی متقلبانه می‌باشد. به این منظور با استفاده از ابزار پرسشنامه، داده‌های قابل آزمون از میان 284 مشاهده بین دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری حسابداری جمع‌آوری گردید و با استفاده از معادلات ساختاری با کمک نرم افزار لیزرل مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد ویژگی اخلاقی نسبی‌گرایی دارای تأثیر معکوس و معنادار بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای و همچنین تأثیر مستقیم و معنادار بر گزارشگری مالی متقلبانه می‌باشد. از سویی دیگر ایده‌آل‌گرایی اخلاقی نیز تأثیر مستقیم و معناداری هم بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای و هم مسئولیت‌پذیری اجتماعی دارد. بر مبنای سایر یافته‌های پژوهش مسئولیت‌پذیری اجتماعی دارای تأثیر معکوس و معناداری و بروز گزارشگری مالی متقلبانه است. نتایج حاصل از این پژوهش بر تأثیر آموزش اصول اخلاقی به منظور ارتقای درک دانشجویان حسابداری از اخلاق حرفه‌ای و بهبود مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان در راستای کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه گزارشگری مالی متقلبانه تأکید می‌کند.

کلمات کلیدی : جهت‌گیری اخلاقی، جامعه‌پذیری حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، گزارشگری مالی متقلبانه.